

ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

Δ.Π.ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΡΟΝΟΣ Β'

ΑΘΗΝΑ, Κυριακή 2 του Μην 1904

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Οικονόμου αρ. 4 | ΑΡΙΘ. 94

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΤΗ ΝΙΚΗ

Στὸν τελευταίον Ρωμαιο-ταρταρινοπόλεμον, μετὰ τὸ ἐπιπέδιο τῆς Σμύρνης, μέρος δὲν ἐλάβαμε Γελοῦσαμε μόνον μετὰ τὸ πολεμικὸν σύρον κ' ἔλα τὸ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν στὸ Ναύσταθμον καὶ μετὰ τοὺς συνηθισμένους φαυλοποιήσας τῶν «Καιρῶν» πῶς ἐπρεπε κ' «ὁ στρατὸς νὰ δρᾷ σὴ ἐκ παραλλήλου μετὰ τὸν στόλον» καθὼς καὶ μετὰ τὸσα ἄλλα κωμικώτατα ποῦ ἐγίναν τὶς δεκαπέντε εἰκοσι μέρους ποῦ βᾶσταξε ὁ τρομερὸς αὐτὸς Ταρταρινοπόλεμος.

Γιὰ τὸ ἐπιπέδιο καὶ γιὰ τὶς πολεμικὰς προετοιμασίας, οὔτε λέξη. Τί θα λέγαμε; Εἶναι καὶ μερικὰς περιπτώσεις ποῦ πρέπει νὰ μασηθῆ καίνας τῆ γλώσσα του καὶ νὰ τὴν κἀνη κημᾶ γιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ μιλήσῃ. Καὶ μακάρι σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν νὰ τὴν μασοῦσαν τῆ γλώσσα τους ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι, γιὰ νὰ μὴν φούσκωναν τὸν κόσμον μετὰ τὸς φευτιές, κ' ὅλοι οἱ Ἕλληνας πολιτικοὶ γιὰ νὰ μὴν ἔδιναν πτὴν Εὐρώπῃ καινούρια ἀφορμὴ γιὰ ξεκαρδίσματα.

Ἐπὶ τέλους τὸ ἐπιπέδιο ἐτέλειωσε καὶ μπορεῖ πᾶ νὰ μιλήσῃ κανένας, ὅχι βέβαια γιὰ νὰ κρίνῃ τὴν καλὴ ἢ ψυχρὴ ἱκανοποίησιν ποῦ μᾶς ἐδεδόθη, ἀλλὰ γιὰ νὰ κρίνῃ τὸν τρόπον μετὰ τὸν ὅποιον τὴν ἐδέχτηκαν οἱ πολιτικοὶ μᾶς.

Οἱ φίλοι τοῦ Ὑπουργείου τὴν βρῆκαν καλὴ καὶ ἀρκετὴ, οἱ ὀχτροὶ τοῦ ψυχρῆ κ' ἀνάποδῃ. Οἱ πρῶτοι εἶπαν : Σ π ο λ λ ᾶ τ ῆ κ α ἰ τ ὄ σ ο ! Οἱ δεῦτεροι : Μ ο ν ᾶ χ α τ ὄ σ ο ;

Νὰ σᾶς ποῦμε τὴν μαυραλήθεια, αὐτὴ τὴν φορὰ οἱ πρῶτοι μᾶς μιλάνε μετὰ εὐλιχρίνεια, καὶ οἱ δεῦτεροι μᾶς κοροιδεύουν, χωρὶς νὰ κοροιδεύονται κ' οἱ ἴδιοι, γιὰτὶ ποτὲ δὲ θὰ ποῦμε πῶς εἶναι τόσο ἡλίθιοι νὰ πιστεύουν πῶς μπορούσαμε νὰ πάρουμε καὶ δράμι παραπάνω ἀπὸ κείνα ποῦ μᾶς ἔδωσαν.

Οἱ φίλοι τοῦ Ὑπουργείου μιλάνε τὴν ἀλήθεια. Ξέρουν τὰ χάγια μᾶς. Ξέρουν πῶς δὲν φροντίσαμε, οὔτε θὰ φροντίσαμε γιὰ καιρὸ ἀκόμα, νὰ βάλουμε ἔστω καὶ ξένα δόντια γιὰ νὰ μπορούμε σ' ὄρ' ἀνάγκης νὰ τὰ τρίξομε. Ξέρουν πῶς μετὰ Ρωμᾶνον Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν, ποῦ μόνον διπλωματικὸν προσὸν ἔχει νὰ φορᾷ μόνον καὶ νὰ κομποχενεῖ τὰ γενάρια του, οἱ τετραπέρατοι Τούρκοι διπλωμάτες καὶ νὰ γελάσουν τὸ θαρροῦνε πολὺ.

Τὰ ξέρουν ὅλοι αὐτὰ καὶ χιλιάδες ἄλλα τέτοι' ἀκόμα, καὶ γι' αὐτὸ βγαίνει τὸ «πολλὰ τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς μᾶς τὰ κατάβαθα. Τὰ ξέρουν κ' οἱ ἀντιπολιτευόμενοι, γιὰτὶ Ρωμῆοι κ' αὐτοὶ ναι, μὰ δὲ τοὺς συμφέρει νὰ τὸ μολογῆσουν. Καὶ γι' αὐτὸ οἱ ἀλιτήριοι ἐφώναζαν πῶς καὶ τὸν πόλεμον ἀκόμα ἐπρεπε νὰ κηρύξομε.

Τὸ εἶπε καὶ ὁ ἀρχηγὸς τους μέσα στὴ Βουλῇ. Καὶ δὲ σηκώθη ἕνας νὰ πᾶ ἰστὸ βῆμα καὶ καὶ νὰ τοῦ σφαλῆ, μ' ὅλο τὸ σεβασμὸ, τὸ στόμα.

Νὰ μιλήσομε περισσότερο δὲν ἀξίζει. Καλύτερα νὰ ξεχνῶμε. Αὐτὸ εἶναι τὸ πατριωτικώτερον. Ἄς ξεχαστῆ καὶ τὸ ἐπιπέδιο τῆς Σμύρνης, ἀφοῦ δὲν πρόκειται νὰ μᾶς διορθώσῃ κ' αὐτὸ. Μήπως τὸ 97 μᾶς διορθώσῃ; Ὅλο καὶ χειρότερα. Κι' ἂν εἶχαμε κημῆ ἀμφιβολία, μᾶς τὴν ἐσκόρπισε ἡ συνεδρίασιν τοῦ περασμένου Σαββάτου. Εἶδατε τοὺς ἔθνικοὺς πατέρας πῶς φέρθηκαν, τοὺς ἀκούσατε πῶς μίλησαν. Δημοκρατία καὶ τίποτ' ἄλλο. Γιὰ τὸ κόμμα ὅλα. Καὶ ἡ τιμὴ τῆς Πατρίδας γι' αὐτὸ.

Φασκελώστε τα. Μόνον ἂν ἔχετε βρεξὴ γιὰ γέλια ἀκούσατε καὶ τὸ ἐπισημώτατον αὐτὸ ποῦ τὸ ἀνάφερε δὲ κ' ὁ κ. Δεληγιάννης στὸ λόγο του:

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πρῶτα Ὑπουργικὰ συμβούλια ποῦ ἐγίναν, μὲλις μαθεύτηκε ἐδῶ τὸ ἐπιπέδιο τῆς Σμύρνης, σηκώθη ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν κ' εἶπε στὸν κ. Ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν, σφίγγοντας τὸ χέρι του :

— Σᾶς συγχαίρω, κ. Κουμουδούρε, διότι εὐτυχῆσατε νὰ εἰσθε Ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν σὲ τόσο κρίσιμῃ περίστασιν!

— Κ' ἐγὼ σᾶς συγχαίρω, ἀπάντησε λιγομένος ἀπὸ τὴν συγκίνησιν ὁ κ. Κουμουδούρος, κ. Ρωμᾶνε, διότι στὴν ἴδια περίστασιν εὐτυχῆσατε καὶ λόγου σας νὰ εἰσθε Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν!

Καὶ περᾶσαι' ἐμεῖς καλὰ κ' ὁ Κιαμὴλ καλύτερα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΤΡΩΑΔΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

XII

ΤΟΡΝΙΘΙ

Στὸ φίλον μου Ἀγγελὸν Ἐσπερινὸν

Δὲν εἶνε ὄρνιθι θλιβερὸ πονετικὸ ποῦ μένει σ' ἐρείπιον οἱ ἀγάπες ποῦ ἐπλάσαν μετὰ τέχνην τᾶνδονίου·
Σὲ κορφοβοῦνι ἀθώρητο φωνὰ ἔχει σμιλεμένη
Μέσ' ὅτ' ἀπαρθεὶν κροῦσταλλα τοῦ ὀλόνεκρου χιονιοῦ

Καὶ μένει ἐκεῖ παντοτείνῃ τόσοσους καὶ τόσοσους χρόνους Ἀχνόλευκο, δὲν τὸν ἀχνὸν ὀδυμένον ἡεγαριοῦ,
Χωρὶς ποτὲ νὰ τραγουδῆ κ' οὐδὲ νὰ λῆν τοὺς πόνους
Ποῦ ἀφίνει κάθε ἡλιόγευμα τοῦ ὠραίου καλοκαιριοῦ.

Δὲν κλαίει ἐτοῦτο, δὲ μιλεῖ, μὴδὲ παραπονιέται, φτεροδωμὸν εἶνε ξωτικὸν σὲ κατάσπῃν ἔρημιάν,
Σὲν τὴν ψυχὴν ὀλομόναχῃ κάθε ψυχὴ ποῦ ἀρνιέται
Καὶ νὰ θωρῆ τὸν Ἠσίοιο τῆς μόνῃ ἔχει ἐπιθυμῆ.
Σπέντες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤ' ΑΠ' ΤΗΝ ΚΟΥΤΑΛΗ

ΣΤΑ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑ

ΓΡΑΜΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟ (*)

—ΕΓΩ— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξακολουθήσῃς. Ἐνόησα ποῦ ἔφρασαις Ἀυτοῦμαι μόνον γιὰτὶ μοῦ φαίνεται κριμὰς ὁ κόσμος ὁ τόπος ποῦ ἔκαμα. Στὴν οὐσία καὶ ὁ ἐρευνητὴς στὰ ἴδια ἔφρασε. Τί ἂν τὴν ἐρευνᾷς τοῦ τὴ λέγει ψυχολογικὴ, πρόσθεσε ὅμως καὶ πρακτικὴ: Κ' ἀφοῦ τί ἄλλο παρὰ κοινωνικὸν παράγοντα καταλόγισε: Δογματικὴ ἀρχαῖο τροπία—δογματικὴ δὲ δημοτικὴ—ἐλευθέρωμα κ' ἄλλα ὀνόματα στὴν οὐσία ὅμως κοινωνικὸν παράγοντα δὲν εἶναι: Ἐπειτα ἡ κούρα καί τις ἐπὶ τῆς ὁποίας κυλιέται ἀθώρητον διὰ τῶν μεγάλων αὐτοῦ φυσικῶν καὶ ἀπαραβιάστων δυνάμεων τὸ μέγα ρεῦμα τῆς γλώσσῃς ὅπως ποῦ τὸ λέγει ἀμέσως στὴν προκήρυξιν ὁ ἐρευνητὴς, τί ἄλλο εἶναι παρὰ ἡ κοινωνία μετὰ τοὺς παράγοντας τῆς. Πρόσεξε λοιπὸν μὴν ἀγῶνι ἀγάγια γλωσστροντας βρεθεῖς μετὰ τὸ ρεῦμα τῶν ἀπαραβιάστων δυνάμεων.

—Ο ΦΙΛΟΣ ΜΟΥ— Ἐγὼ, καλέ μου, γλύτωσα μὴ γιὰ πάντα. Πρόσεξε τὸν ἑαυτὸ σου βλέπω σὲ νάχεις βρεξὴ νὰ ξεκαθουτίσεις στὴν ἀπλόχωρη κοίτη τῆς Προγονομυξιάς. Πολὺ σὲ φόβισ' ὁ ἐρεβνητὴς μετὰ τὶς γνωμοδοσίας του γιὰ τοὺς αἰρετικούς. Τὸν Παλλῆν, τὸν βρῆσαι φαιεῖρη καὶ τὶς γλωσσικὰς του πεποιθήσεις φακίρισμα, τὴν Ὑψάρην προφήτην στενακέφαλον μετὰ περιορισμένην καὶ σχολαστικὴν ἀντίληψιν. Τὸν Ἑρταλιώτη ἕνα φανατικὸν ποῦ δὲ βλέπει παρὰ πᾶ ἄπ' τὴν ἀφρεσίν του. Ἀκόμα λίγο καὶ ὁ ψυχρὸς τὴν φύσιν καὶ φιλοσοφίαν τῶν φαινομένων ἀναδηφῶν ἐρευνητῆς θ' ἀναθε καμὴ φωτιὰ γιὰ νὰ πτῆσῃ τοὺς αἰρετικούς.

Παύλῃ κ' οἱ σοφοὶ τοῦ Πανεπιστημίου μᾶς μετὰ γαληνοτάτη ἀπάθεια κ' ἀγιοπατερικὴ φιλοσοφία προσπαθοῦν νὰ γλυτώσουν τοὺς αἰρετικούς.

Πολὺ σὲ θάμπωσα, καλέ μου, ἡ ἀντιλαμπὴ τῆς ἐπιστημονικῆς τοῦ ἐρεβνητῆ λεπίδας. Πρόσεξε! Εἶναι ξουράφι κοφτερὸ ἢ ἐπιστήμη! Θέλει προσοχὴ καὶ χέρι! Γιατὶ ἀντὶς νὰ ξουρίσῃ Πλάνα κ' ἀπὸ πρὸ κατὰ λήψεις καὶ νὰ σοῦ δώσῃ νῆαν

(*) Συνέχεια ἀπὸ τὰ φύλλα 92 καὶ 93.